טרף בקלפי פרק רביעי יומא מד.

מסורת הש"ס

א) [כריתות טו. זבחים פח:].
ב) [לעיל ס"ח ע"ב, ג) [ל"ל במדבר], ד) [ל"ל לעבוד עבודת וגו'], ה) [ל"ל מלעבוד], ו) [פוטה טז.].
ז) [ל"ל ובמדבר].

תורה אור השלם

1. וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד צֵאתוֹ וְכִפֶּר בְּעַדּוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל: ויקרא טז יז
2. וְיָקַח אַהֲרֹן כְּאֲשֶׁר הִגָּרַל עָלָיו הַשָּׂעִיר הַמֵּשְׁלָח וְהֶעֱמִד אֹתוֹ חַי לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לַמִּדְבָּרָה לַעֲזָאזֵל: ויקרא טז י
3. וְנָשָׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנֹתָם אֶל אֶרֶץ גְּזֵרָה וְשִׁלַּח אֶת הַשָּׂעִיר בַּמִּדְבָּר: ויקרא טז כב

הגהות הב"ח

(ה) גמ' אמר מר אומר זה הקטרת הקטורת וקטורת מי מכפרא: (ב) שם ויפר הפלס דבר של נסר ושעירי ע"ז ודמיהם של יוה"כ הם מה מעלה יש בי"ט כך הוא הגירסת בתוס' שלפ"ז ס"ל כלכי ע"ש: (ג) רש"י ד"ה הם קתני ניתותא ד"ג קאמר האי בשעת הקטרה דקאמר בשעת הקטרה דהיכל קאמר אבל יכפי שהם בשעת הקטרה דקאמר בשעת הקטרה היכל קאמר אבל בשעת הקטרה היא לפני ולפנים והא בשעת הקטרה דקתני תנא וכו' כל"ל והכ"ה:

הגהות הגר"א

[א] גמ' אמר (בפרק ביתו כפרת ביתו קודמת) תא"מ: [ב] שם (ולביתו) תו"מ:

מוסף רש"י

ויכפר על העם. כמתניתא קדים כפרת לכפר בעדו כמו שכתוב כאן אחם המיתם וגו' (ויקרא פח:). יבא דבר שבחשאי. קטורת נעשית בהיכל בחשאי (ערכין טז.). שהיה הבהן לבדו שם בהתנן פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה, וכל שכן מן ההיכל שנאמר וכל אדם לא יהיה וגו' (ויקרא שם). ויכפר על מעשה חשאי. לשון הרע נחשף מה (ערכין שם). ואמרי לה כדרי. שם חסם (גיטין פה:).

תוס' ישנים

שילה וכית עולמים מניין. כו' קרא כתיב (במדבר יח) לשון הרע הוה דכתיב אחם המיתם את עם ה' ומתם לשון הרע בחשאי מכין הפולס ולמזכח. מכל פורר כ"ב למות שביניהם: ל"ם אבל בשעת הקטרה דהיכל. למזכח הפנימי שהיה ערבית שהרי סמוך לו: אבל בשעת הקטרה דלפני ולפנים. מהיכל שהוא סמוך לו פרשי אבל מבין הפולס ולמזכח שהוא מרוחק לג פרשי: בשעת מבן פר כהן משיח. הכא על אחת מכל המלות שנעשה בהולחת עלמו ועשה ומתן דמו על הפרוכת ועל מזבח הזהב: ושעירי עבודת כוכבים. ליכור שעבדו ע"ז בהולחת בית הן מביאים פר לעולה ושעיר למעלת כלכתיב בפרשת שלח לך מנשים (שם טו) ואותו שעיר מתן דמו על הפרוכת ואינו נאכל כדילפינן בסיפרא ופיסקי וכמסכת זבחים (דף מז.): בין בשעת הקטרה כו'. קא סלקא דעתיה בין בשעת הקטרה לפני ולפנים בין שלא בשעת מתן דמים לפני ולפנים: ומבין פולס ולמזכח אין פורשין. משום לפני ולפנים אלא בשעת מתן דמים: מאי לאו כו'. כלפרישים: לא בשעת הקטרה דהיכל. קאמר לפורשים מבין האולם ולמזכח וכל קאמר כשם שפורשים מבין האולם בשעת הקטרה דהיכל כך פורשין בשעת מתן פר כהן משיח. הכי נמי דהיכל: אי הכי. דכשם שפורשין בשעת הקטרה דהיכל קאי ולא לפלפי ולפנים אף מה מעלה יש בתמיה וכי אין עוד מעלה אלא בשעת הקטרה שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה לפני ולפנים דקתני שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה בין לפני ולפנים בין אלא בשעת הקטרה בין לפני ולפנים בין בשעת הקטרה מיהא פרשי מאי לאו בשעת הקטרה דהיכל לפני ולפנים בין בשעת הקטרה דהיכל אי הכי הא מה מעלה ותו לא הא איכא הא מעלה דאילו מהיכל פרשי בין בשעת הקטר' דידיה בין בשעת הקטרה דלפני ולפנים ואילו מבין האולם ולמזבח לא פרשי אלא בשעת הקטרה דהיכל הא קתני אלא שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין אלא בשילה ובית עולמים מניין. וכי מאי גווע ממרינן לקמן בפרק הוליאו לו (דף נג.). גבי מעלה עשן ובפרק שני שעירי (לקמן דף מ:) תניא ז)(מדבר) המדברה לרבות טוב וגבעון שילה ובית עולמים ובפרק שני לפטורה (דף נח. ושם) גבי עפר פטורה ומן העפר אפר יהיה בקרקע המשכן קאמר שילה ובית עולמים מניין וכו' ובפ"ב דסנהדרין (דף טז:) דקאמר מכדי מקדש מיקרי משכן ומשכן מיקרי מקדש לימא מ"ו מילי ומילי משכן מילי ומילי מקדש מילי מע"ג דמקדש מיקרי משכן ומשכן מיקרי מקדש מילטרין תרי קראי חד למקדש וחד למשכן ולא גמירי (דף כד.) ובפרק קמא דמולין דכפרת קמא דמולין וכפרת אחרת הכהנים קודמת לכפרת כל קהל ישראל אמר מר אין לי אלא בשעת הקטרה מאי משמע אמר רבא וכן א"ר יצחק בר אבדימי וכן א"ר אלעזר אמר קרא [1] וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל איזהו כפרה ששוה לו [2] ולביתו ולאחיו הכהנים ולכל קהל ישראל הוי אומר זה הקטרת הקטורת וקטורת [3] מכפרת אין דהא תני ר' חנניא [4] למדנו לקטורת שמכפרת שנאמר [2] ויתן את הקטורת ויכפר על העם ותנא דבי ר' ישמעאל על מה קטורת מכפרת על לשון הרע יבא דבר שבחשאי תנן התם [5] פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה א"ר אלעזר [6] לא שנו אלא בשעת הקטרה דהיכל אבל בשעת הקטרה דלפני לפנים מהיכל פרשי מבין האולם ולמזבח לא פרשי מתיב רב אדא בר אהבה ואמרי לה כדי ר' יוסי אומר כשם שפורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה [3] כך פורשין בשעת מתן פר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור ושעירי עבודת כוכבים [5] הא מה מעלה יש בין ההיכל לבין האולם ולמזבח אלא שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין אלא בשעת הקטרה בשעת הקטרה מיהא פרשי מאי לאו בשעת הקטרה דהיכל לפנים לפנים לא בשעת הקטרה דהיכל אי הכי הא מה מעלה ותו לא הא איכא הא מעלה דאילו מהיכל פרשי בין בשעת הקטר' דידיה בין בשעת הקטרה דלפנים לפנים ואילו מבין האולם ולמזבח לא פרשי אלא בשעת הקטרה דהיכל הא קתני אלא שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין אלא

יכול אפי' בעזרה ת"ל באהל מועד אין לי באהל אלא באהל מועד שבמדבר שילה ובית עולמים מנין ת"ל בקודש אין לי אלא בשעת הקטרה בשעת מתן דמים מנין ת"ל בבואו לכפר אין לי אלא בכניסתו ביציאתו מנין ת"ל עד צאתו וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל בפרתו קודמת [א] לכפרת ביתו כפרת ביתו קודמת לכפרת אחיו הכהנים וכפרת אחיו הכהנים קודמת לכפרת כל קהל ישראל אמר מר אין לי אלא בשעת הקטרה מאי משמע אמר רבא וכן א"ר יצחק בר אבדימי וכן א"ר אלעזר אמר קרא [1] וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל איזהו כפרה ששוה לו [ב] ולביתו ולאחיו הכהנים ולכל קהל ישראל הוי אומר זה הקטרת הקטורת וקטורת [ג] מכפרת אין דהא תני ר' חנניא [ד] למדנו לקטורת שמכפרת שנאמר [2] ויתן את הקטורת ויכפר על העם ותנא דבי ר' ישמעאל על מה קטורת מכפרת על לשון הרע יבא דבר שבחשאי תנן התם [ה] פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה א"ר אלעזר [ו] לא שנו אלא בשעת הקטרה דהיכל אבל בשעת הקטרה דלפני לפנים מהיכל פרשי מבין האולם ולמזבח לא פרשי מתיב רב אדא בר אהבה ואמרי לה כדי ר' יוסי אומר כשם שפורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה [ז] כך פורשין בשעת מתן פר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור ושעירי עבודת כוכבים [ה] הא מה מעלה יש בין ההיכל לבין האולם ולמזבח אלא שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין אלא בשעת הקטרה בשעת הקטרה מיהא פרשי מאי לאו בשעת הקטרה דהיכל לפנים לפנים לא בשעת הקטרה דהיכל אי הכי הא מה מעלה ותו לא הא איכא הא מעלה דאילו מהיכל פרשי בין בשעת הקטר' דידיה בין בשעת הקטרה דלפנים לפנים ואילו מבין האולם ולמזבח לא פרשי אלא בשעת הקטרה דהיכל הא קתני אלא שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין אלא

יכול אף ככל העזרה. לג יהא מלא עומד כשהכהן מקטיר קטרת לפני ולפנים: אין לי אלא בשעת הקטרת קטורת. לקמיה מפרש מאי משמע: הוי אומר זו הקטרת קטרת. למילו מתן דמים אין שום כהנים שהפר מכפר עליו ועל הכהנים והשעיר על ישראל: על נתן הרע. כי היכי דקרא לגתן הרע הוה דכתיב (במדבר יח) אתם המיתם את עם ה' ומתם לגתן הרע בחשאי הוא: מכין הפולס ולמזבח. מכל פורר כ"ב למות שביניהם: ל"ם אבל בשעת הקטרה דהיכל. למזבח הפנימי שהיה ערבית שהרי סמוך לו: אבל בשעת הקטרה דלפני ולפנים. מהיכל שהוא סמוך לו פרשי אבל מבין הפולס ולמזבח שהוא מרוחק לג פרשי: בשעת מבן פר כהן משיח. הכא על אחת מכל המלות שנעשה בהולחת עלמו ועשה ומתן דמו על הפרוכת ועל מזבח הזהב: ושעירי עבודת כוכבים. ליכור שעבדו ע"ז בהולחת בית הן מביאים פר לעולה ושעיר למעלת כלכתיב בפרשת שלח לך מנשים (שם טו) ואותו שעיר מתן דמו על הפרוכת ואינו נאכל כדילפינן בסיפרא ופיסקי וכמסכת זבחים (דף מז.): בין בשעת הקטרה כו'. קא סלקא דעתיה בין בשעת הקטרה לפני ולפנים בין שלא בשעת מתן דמים לפני ולפנים: ומבין פולס ולמזבח אין פורשין. משום לפני ולפנים אלא בשעת מתן דמים: מאי לאו כו'. כלפרישים: לא בשעת הקטרה דהיכל. קאמר לפורשים מבין האולם ולמזבח וכל קאי כשם שפורשים מבין האולם בשעת הקטרה דהיכל כך פורשין בשעת מתן פר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור ושעירי עבודת כוכבים. הכי נמי דהיכל: אי הכי. דכשם שפורשין בשעת הקטרה דהיכל קאי ולא לפלפי ולפנים אף מה מעלה יש בתמיה וכי אין עוד מעלה אלא בשעת הקטרה שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה בין לפני ולפנים דקתני שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה בין לפני ולפנים בין אלא בשעת הקטרה בין לפני ולפנים ומבין האולם ולמזבח לא פרשין אלא בשעת הקטרה דהיכל אלא בשעת מתן דמים לפני ולפנים אלא בשעת הקטרה דהיכל אלא בשעת הקטרה לפני ולפנים יש מעלה לחלו מהיכל פרשי כו': הם קתני. גניחותה ס"ל קאמר הכי [ג] אלא בשעת הקטרה דהיכל קאמר אלא בשעת הקטרה היא לפני ולפנים: בין בשעת הקטרה. [דהיכל] והא אלא בשעת הקטרה דקתני תנא אלא בשעת הקטרה דידיה אלא בשעת הקטרה לפני ולפנים: נקדושה

כשהיו ישראל במדבר סמוכין למדבר ודמעלה עשן משום דכתיב בהולחת קרא להרן והכי קרא דשמעתא סד"ש משום דכתיב אהל מועד ולא מיקרי אהל מועד אלא במדבר ומקרא יחידאי הוא דלא הוה צריך למיכתב אלא וכל אדם לא יהיה בגאלו לכפר בקדש ודא"ר אלעזר אמר ר' חנינא מיכן למדנו לקטורת שמכפרת על מה הקטורת שמכפרת על לשון הרע יבא דבר שבחשאי ויכפר על העם. ותני רב חנניא מיכן למדנו לקטורת שמכפרת. ותנא דבי רבי ישמעאל על מה הקטורת מ